

Вісник музею «ДРОГОБИЧЧИНА»

Записки, присвячені
дослідженням природи,
історії та культури
Дрогобиччини

2018
Число 1

Міністерство культури України
Музей «Дрогобиччина»

ВІСНИК МУЗЕЮ «ДРОГОБИЧЧИНА»

Записки, присвячені дослідженням природи, історії
та культури Дрогобиччини

Заснований у 2018 році

УДК 069:002

Головний редактор:

Алла Гладун, директор музею «Дрогобиччина»

Завідувач інформаційно-видавничого відділу:

Тетяна Думан

Редакційна колегія:

Зоряна Кордуба, Володимир Пограничний, Ірина Сенюра,

Оксана Соловка

Друкується за постановою Вченої ради

Музею «Дрогобиччина»

від 05.10. 2018, протокол № 6

Вісник музею «Дрогобиччина» : Записки, присвячені дослідженням природи, історії та культури Дрогобиччини. – Число 1. – Дрогобич, 2018. – 328 с. : іл.

Том містить результати досліджень музейних працівників у різних галузях краєзнавства Дрогобиччини – краю, що охоплює адміністративні терени колишньої Дрогобицької області. У науковий обіг вводяться матеріали музейної фондової збірки Музею. Окремий розділ становить хроніка поточних подій Музею «Дрогобиччина».

Видання для всіх зацікавлених старожитністю та сучасністю України, а також музейною справою в Україні.

УДК 069:002

© Автори, 2018
© Музей «Дрогобиччина», 2018
© Видавництво «Коло»,
оформлення, 2018

Присвячується

*п'ятій річниці внесення
дрогобицької церкви Св. Юра
до Списку світової спадщини ЮНЕСКО*

ЗМІСТ

<i>Перший ювілей</i>	7
<i>Передмова</i>	11
РОЗДІЛ I. ДОСЛІДЖЕННЯ	13
<i>Гриневич Т.</i> «Kalendarz Tygodnika Drohobyskiego» за 1913 рік. Історико-статистичний аналіз	15
<i>Кордуба З.</i> Почесний громадянин Дрогобича Корнель Уейський – «останній великий поет романтизму» (до 195-річчя від дня народження) ...	32
<i>Кордуба З.</i> Музейницька діяльність Митрополита Андрея Шептицького та деякі пам'ятки із фондової збірки музею «Дрогобиччина»	42
<i>Косаняк Л.</i> Ікона Стефана поповича Медицького «Бог Отець» другої половини XVII століття	58
<i>Косаняк Л.</i> Хоругви початку XVIII століття у Галереї сакрального мистецтва музею «Дрогобиччина»	66
<i>Міляєва Л., Рішняк О., Садова О.</i> Церква Св. Юра в Дрогобичі. Дослідження і реставрація стінопису	74
<i>Пограничний В., Бокотей А., [Горбань І.]</i> Станіслав Костянтин Петруський – один із засновників галицької орнітології	84
Вступ	84
1. Життєпис Станіслава Костянтина Петруського	86
2. Огляд наукових праць Станіслава Костянтина Петруського	95
3. Значення наукових праць Станіслава Костянтина Петруського у розвитку галицької орнітології	106
Висновки	113
<i>Пограничний В.</i> Семінар-стажування наукових працівників районних краєзнавчих музеїв України на базі відділу природи Дрогобицького краєзнавчого музею 17–23 серпня 1981 року	117
<i>Савінова Л.</i> Дрогобицька церква Св. Параскеви П'ятниці у документах архіву Музею «Дрогобиччина» (станом на 2015 рік)	141
<i>Сенюра І.</i> Мистець Юрій Кульчицький. В авангарді європейського мистецтва (із використанням матеріалів зі збірки музею «Дрогобиччина» та мистецьких видань української діаспори)	186

<i>Скоп Л.</i> Дрогобицький маляр другої половини XVII ст. Стефан попович Медичький	209
РОЗДІЛ II. МОВОЮ ДОКУМЕНТІВ	227
<i>Васильків Л.</i> Спогади про батька (частина рукопису Мирослави Кот)	229
<i>Соловка О.</i> Читальня «Просвіти» на Лішнянському передмісті Дрогобича у документах із фондової збірки музею «Дрогобиччина» (до 150-ліття створення Товариства)	237
<i>Соловка О.</i> З архівної скарбниці музею «Дрогобиччина»	243
РОЗДІЛ III. ЛІТОПИС МУЗЕЮ	255
<i>Гладун А.</i> Музей «Дрогобиччина» у 2016 році	257
<i>Гладун А.</i> Бруно Шульц та його місто	259
<i>Головкевич М.</i> «Дрогобич гідно вийшов на Майдан!» Дрогобичани – учасники Революції Гідності. Герої Небесної Сотні. Еволюція боротьби за Незалежність. АТО. Небесні Батальйони	263
<i>Думан Т.</i> Виставка «Б.Н.» Галини Хорунжої як започаткування камерного формату концептуальних проєктів у музеї «Дрогобиччина»	281
<i>Кікта Н.</i> Дар Степана Кікти для Дрогобича	284
<i>Косаняк Л.</i> Повернення втраченого фрагменту ікони «Страсті Христові» I пол. XVII ст.	290
<i>Косаняк Л.</i> «Велич і трагізм переслідуваної Церкви» – новий експозиційний розділ відділу сакрального мистецтва музею «Дрогобиччина»	293
<i>Сенюра І.</i> Виставка документів з фондової збірки музею «Дрогобиччина» в парафіяльному музеї дрогобицького катедрального храму Пресвятої Трійці, присвячена земному шляху дрогобицьких Святотроїцьких блаженних новомучеників Северина, Якіма, Віталія	294
<i>Яцук І.</i> Презентація альбому-путівника «Дрогобич Івана Франка»	304
<i>Гладун А.</i> Музей «Дрогобиччина» у 2017 році	306
<i>Гладун А.</i> Виставка творів Бруно Шульца зі збірки Музею «Дрогобиччина» у Касселі	309
<i>Думан Т.</i> Під плащем Святого Юра	311
<i>Кікта Н.</i> Виставково-експозиційна діяльність у Палаці мистецтв музею «Дрогобиччина»	314
<i>Косаняк Л.</i> Презентація рукописів і стародруків у музеї «Дрогобиччина»	320
<i>Від упорядника</i>	323

Розділ III

ЛІТОПИС МУЗЕЮ

Головкевич Марія,
музей «Дрогобиччина»,
старший науковий працівник відділу історії

«Дрогобич гідно вийшов на Майдан!»

Дрогобиччани – учасники Революції Гідності.

Герої Небесної Сотні.

Еволюція боротьби за Незалежність.

АТО. Небесні Батальйони

До 5-ї річниці Революції Гідності

В історію боротьби за свободу, незалежність і збереження територіальної цілісності України у XXI столітті важливу та повноцінну сторінку вписав Дрогобич та Дрогобиччина.

Українці, зокрема, й наші країни, у кровопролитному поєдинку з неоімперським режимом проросійськи налаштованого президента Віктора Януковича пройшли випробування на Гідність та національну свідомість, здійснили організований спротив російській військовій агресії, заявивши світу, що Україна – це Європа! І європейський вектор розвитку Держави наш народ здатен відстоювати на Майданах у тривалій та запеклій боротьбі.

Саме визначення «Євромайдан» з'явилося 21 листопада 2013 року у соціальних мережах зразу ж після оприлюднення рішення уряду призупинити підписання Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом. В цей же день, точніше, вечір, через соцмережі на Майдані Незалежності у Києві зібралось майже 1 500, а за твердженнями киян – від 2 000 до 3 000 протестувальників.

На київські протести 21 листопада зразу ж відреагувала і дрогобицька молодь. Активний учасник та співорганізатор дрогобицьких протестних акцій Андрій Кушнір згадує: «Якраз в цей день

святкували з друзями день народження. Пізно ввечері подзвонив Богдан Кучер, який був тоді у Києві, і розповів, що починаються цікаві події. Вдома, списавшись через соцмережі, ми домовились 22 листопада провести ПРОТЕСТНУ АКЦІЮ У ДРОГОБИЧІ. Між учасниками чітко розподілили обов'язки: я робив афіші, готував повідомлення в міську раду. О 8.00 22 листопада молодь зібралась для розклеювання афіш, а вже об 11.00 розпочалось віче, після чого Олега Дукаса, Олю Козар, Наталю Шуригайло та інших запросили на ПЕРШЕ ЗАСІДАННЯ РАДИ ЄВРОМАЙДАНУ У ДРОГОБИЧІ. Саме тоді ставились перші палатки, почали збирати кошти, складались перші списки на відправку людей до Києва».

Про першу акцію непокори синьо-білому режиму розповів і лідер молодіжного руху Олег Дукас: *«Коли влада Януковича круто повернула назад, то це була загроза Незалежності України. І тоді акцію протесту провели “Український молодіжний Прорив” та студенти ДДПУ ім. Івана Франка, дії яких координували Олег Дукас, Оля Козар та студентський ректор Іван Херовиц, з яким ми де-факто взяли на себе відповідальність за юних протестувальників. Увечері, 22 листопада, на площу перед міською ратушею вийшло майже 400 осіб! І це була в основному молодь!»*.

Коли 24 листопада 2013 року у Києві на мітинг «За Європейську Україну!» вийшло понад 100 000 українців, то під міліцейські кийки потрапили також і дрогобичани. Студенти дрогобицьких вишів 26 листопада разом з київськими вийшли в столиці на перший попереджувальний страйк. Вночі з 29 на 30 листопада диктаторський режим Януковича силою та металевими кийками «беркута» розігнав учасників «Євромайдану», жорстоко, до крові та переломів, побивши учнів та студентів. А вже 1 грудня на українські вулиці й майдани, зокрема, на київські, вийшли, зійшлися і з'їхались зі всієї України від 500 000 до 1 000 000 осіб! В цей же день вперше відбулося МАСОВЕ СИЛОВЕ протистояння «беркуту» і мирних людей; більше 200 з них одержали сильні побиття металевими міліцейськими кийками.

Восьмого грудня у Києві проходило мільйонне народне віче, учасники якого молотами та довбнями знесли пам'ятник Леніну. Гранітний відщеп з цього монументу експонується у музеї «Дрогобиччина». З моменту повалення пам'ятника радянському ідеологу по всій країні почався масовий «ленінопад», – своєрідна декомунізація.

У зв'язку з тим, що на київській Майдан щодень з різних куточків України з'їжджалось періодично від декількох тисяч до одного-двох-трьох мільйонів протестувальників, проблема ночівлі та харчування лягла на плечі киян і тих же приїжджих майданівців. У центрі Києва та по периметру розташування майдану були встановлені НАМЕТИ. Щоб запобігти систематичним нападам силовиків і травмуванню ними протестувальників, а також для продовження протестних акцій, в урядовій частині столиці почали зводити БАРИКАДИ. Цікаво, що кожна група чи окремих учасник протесту встановлював на барикаді прапор з назвою свого міста, села, групи, або просто написанням власного прізвища «увічнював» своє перебування на Майдані. Сьогодні у музеї «Дрогобиччина» зберігається п'ять прапорів із Майдану.

З початку виникнення і упродовж всієї діяльності Майданом керував Штаб Євромайдану, який знаходився у Будинку профспілок. На вулиці Банковій під Адміністрацією Президента 9 та 10 грудня сталося чергове силове протистояння між мітингувальниками та правоохоронцями, поміж якими з молитвою та хрестами стали священики, зокрема, і з Дрогобиччини. Священики освячували прапори сотень «Самооборони Майдану», роздавали людям іконки та вервечки, проводили молебні за Україну та панахиди за загиблими. У цей важкий протестний час увесь Майдан – віруючий і невіруючий – в єдиному пориві молив Господа за Україну...

Після прийняття рішення про примусове виселення Штабу Євромайдану з Будинку профспілок, на Майдані було оголошено загальну МОБІЛІЗАЦІЮ. Вночі, з 10 на 11 грудня, спецназ та внутрішні війська почали витісняти мітингувальників із вулиць міста. Силовики діяли нечувано жорстокими методами, збиваючи з ніг та добиваючи людей на своєму шляху, не зважаючи на старих, жінок чи дітей... Майданівці, прагнучи зберегти здоров'я чи навіть життя, шукали захисту у храмах. І тоді дзвони Михайлівського Золотоверхого собору вперше за 800 літ забили набат, як це востаннє було у грудні 1240 року під час монголо-татарської навали! Диякон-дзвонар Іван Сидор до крові стер пальці на руках, бо чотири години тримався за грубі троси-канати... І саме завдяки цьому потужному дзвону вночі на Майдан почали сходитись тисячі киян, а Михайлівський монастир став прихистком для переслідуваних силовиками, операційною для

хірургів та першим великим шпиталем для поранених майданівців. Соцмережі і крики людей «Києве, вставай!!!» змусили силовиків відступити...

Не зважаючи на вимоги протестувальників щодо дотримання та підписання законів про євроінтеграцію, Верховна Рада України з порушенням всіх правових норм, в «ручному» режимі 16 січня прийняла «диктаторські закони» про заборону масових протестів, носіння камуфляжної форми, шоломів, що призводило до тривалих термінів ув'язнення майданівців. На Йордан, 19 січня, мирна хода протестувальників зустрілася з загонами «беркуту» та внутрішніх військ, які вперше проти мирного населення застосували ОСКОЛКОВІ ГРАНАТИ. Як результат, – сотні важких поранень, зокрема, у голову, шию, втрата очей... Це збудоражило народ і спонукало до витка нової, АКТИВНОЇ фази Революції Гідності.

На наступний день, 20 січня, протестувальники вперше ПІДПАЛИЛИ ШИНИ, застосувавши проти «беркуту» димову завісу. Дим, який закривав народ від силовиків, став ворогом для здоров'я, викликаючи запальні процеси дихальних шляхів чи навіть туберкульоз. Зокрема, декілька відомих дрогобичан після акцій протесту лікувались у Львівському і Дрогобицькому тубдиспансерах.

Дрогобиччани-майданівці – талановиті, розумні, винахідливі, винаходили щораз нові та оригінальні форми захисту, розробляли плани вуличних боїв, робили катапульти для метання бруківки, яку методом «живого ланцюга» передавали з рук у руки на наступний рубіж барикади, розливали «коктейлі Молотова», зварювали з розрізаних металевих листів щити, палиці-біти та інший майданівський «реманент». В автобусах, що від'їжджали з Дрогобича до Києва, везли, зокрема, дерев'яні щити, саморобні тесані дерев'яні біти, «начинку» до «коктейлів Молотова», металеві заготовки на саморобні «бронежилети», дощовики, будівельні та мотоциклетні каски і т.п. Нині ці атрибути революційної боротьби, як дорогі реліквії, є експонатами Меморіальної кімнати Героїв Небесної Сотні в історичному відділі музею «Дрогобиччина» (рис. 1).

За аналогією з подіями у столиці практично в кожному населеному пункті України, – чи то в місті, чи в селі, – проходили місцеві майдани. Крім того, у вісьмох обласних та десятках районних центрів протестувальниками було захоплено обласні та районні державні

Рис. 1. Частина експозиції Меморіальної кімнати Героїв Небесної Сотні в історичному відділі музею «Дрогобиччина»

адміністрації, міські органи влади, як це сталось, зокрема, і в нашому місті.

У Дрогобичі в листопаді 2013-го – січні 2014-го народні майдани-віча відбувалися двічі у день: зранку, о 10.00 та в передвечірній час, о 16.00. Щоденно дрогобицькі священники у храмах та на площі біля міської ратуші відправляли Служби Божі та молебні за Майдан і Україну. Активісткою та ведучою Дрогобицького Євромайдану була студентка Ольга Козар. Серед найактивніших майданівців були Тарас Кучма, Микола Походжай, Володимир Кондзьолка, Юрій Федькович, Марія Кульчицька, Іван Херович, Олег Дацюк, Олександра Лисак, Андрій Кушнір, Олег Дукас та десятки інших патріотів. У цей же час в Дрогобичі створено Координаційний центр співдії Євромайдану – ГО «Дрогобицький Майдан». До Ради Майдану увійшли представники політичних, громадських та молодіжних організацій нашого міста.

ГО «Майдан» міста Дрогобича мав добре сплановану організаційну структуру. Керівництво організацією громада довірила дрогобицькому активісту Тарасові Кучмі. Відділ логістики очолив Олег Дукас; відділ інформації – Оля Козар; відділ фінансів – Олег Дацюк і Андрій Кушнір; аналітичним відділом керував Володимир Кондзьолка; «Дрогобицький Автомайдан» очолив Ігор Шевчик; «Самообороною Майдану» керував Назар Войтович; «Жіночою Сотнею» опікувалися Олександр Лисак і Галина Коцюба. Дрогобицькі активісти-майданівці щодень упродовж декількох місяців організовували та відправляли допомогу – продукти, теплий одяг, пальне, кошти, і, головне, самих протестувальників – на столичний Майдан, на Революцію, щоб виборювати Гідність та Європейський вибір України! У штабі ГО «Майдан», який містився на вул. Шкільній, 4, щодня записувались на поїздку у Київ декілька десятків людей. І кожного дня після благословення священником автобус о 19-й чи о 20-й годині (а інколи два чи три автобуси) виїжджав з Дрогобича від катедрального храму Пресвятої Трійці на Київ.

Події в українській столиці 18, 19, 20 лютого 2014 року стали фінальним і найдраматичнішим етапом революції Гідності. З вимогою відставки Януковича та призначення дострокових президентських виборів 18 лютого активісти організували масову мирну ходу до Верховної Ради. Саме тоді й розпочався жорстокий розгін демонстрантів «беркутом» із використанням ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ. Протистояння на вул. Інститутській відбувалось із запеклими вуличними боями. «Антитерористична операція» та зачистка Майдану була відчайдушним кроком агонізуючої влади президента Януковича. Спецназівці «беркуту» підпалили Будинок профспілок, з якого поспіхом рятували майданівців. Десятки тих, хто, будучи пораненим, не зміг самостійно вибратися з палаючої будівлі, залишилися там навічно... За даними активістів «Євромайдан-SOS» там згоріло більше 230 осіб. У Будинку профспілок живцем згорів і львів'янин Володимир Топій. У музеї знаходяться його пропалені берці...

Трагічні події на київському Майдані 18-19 лютого 2014 року транслювали десятки світових та вітчизняних телевізійних каналів, тому страшну і невизначену ситуацію дрогобичани сприйняли як заклик до дії. В той же день десятки краян записались на поїздку до столиці. Та місць для всіх бажаючих у транспорті не вистачало.

...Йосип Шіллінг, який вже тричі побував у Києві та нещодавно повернувся, почувши від дочки Віри про події у столиці, твердо вирішив їхати знов. Усі місця в автобусі були вже заброньовані, то ж чоловік наполегливо підходив декілька разів до палатки взнавати ситуацію. І коли Н. відмовився від поїздки, Шіллінг зразу ж зайняв його місце – місце у Вічність... У цьому ж автобусі разом з Йосипом Шіллінгом їхав його рідний брат Степан Шіллінг, Тарас Кучма, Тарас Гентош, Ігор Миськів, Василь Масний і ще три десятки патріотів, які чимдуж поспішали на допомогу!

І коли близько 7-ої години ранку у Київ прибуло підкріплення із західних областей України, люди почали відновлювати барикади на Хрещатику та Інститутській. У четвер, 20 лютого, «беркут» знову атакував з боку Консерваторії, відступивши у бік Інститутської, тим самим заманюючи людей у підготовлену пастку. Протестуючі опинилися у зоні обстрілу снайперів... І тоді **ВЛАДА В ПРЯМОМУ ЕФІРІ У ЦЕНТРІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СТОЛИЦІ РУКАМИ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАЙМАНЦІВ – СНАЙПЕРІВ ПЛАНОВО І ЦІЛЕСПРЯМОВАНО РОЗСТРІЛЮВАЛА ВЛАСНИЙ НАРОД – активістів Майдану!!!**

Цей день став найкривавішим і найтрагічнішим днем Революції Гідності, увійшовши в історію Майдану як «кривавий четвер», оскільки в цей день було розстріляно 47 людей, і серед них – троє дрогобичан. Тоді вперше тих, хто загинув на Майдані, назвали «Небесною Сотнею», і вперше над Майданом разом із домовинами розстріляних Героїв полинула траурна мелодія «Плине кача...». Україна і світ були шоковані нечуваною жорстокістю влади. 22 лютого президент Янукович ганебно втік із України...

...В Меморіальній кімнаті Героїв Небесної Сотні зберігаються експонати, які передали до музею «Дрогобиччина» учасники Євромайдану та родичі загиблих. Це – десятки фотографій, документів, перепусток, посвідчень, друкована продукція Самооборони Майдану, каски, камуфляжі, прапорці, берці, балаклави, пов'язки, значки.

Про криваві події на Майдані нагадують стріляні гільзи з різних видів вогнепальної зброї, знайдені одним із найстарших майданівців-дрогобичан – 75-річним Тарасом Неофітою на вулицях Грушевського та Інститутській. Сергій Табачний, 15-річний

трускавчанин, який разом з батьком поїхав на Майдан, передав для музею чеку від бойової гранати та саморобний кийок; Андрій Луців привіз міліцейський щит; Василь Масний приніс саморобні бронежилети, протигаз і щит; Ігор Шевчик передав новорічну шапку й шарф, а Богдан Матківський – три мотоциклетних шоломи, які захищали на Майдані його тата, брата і його самого. Дочки Йосипа Шіллінга привезли бруківку з того місця, де загинув їх батько... У музеї представлено саморобні гранати-хлопавки, начинені металевими кульками від підшипників, які «тітушки» кидали в майданівців. Експонується дерев'яний щит юнаків з ГО «Молодіжний Прорив» та металеві прострелені щити Юрія Швеця і Миколи Кобільника, власноруч зварений із металевої бочки щит Тараса Неофіти, протигаз і окуляри Богдана Гальчишака, самооборонні палиці Богдана Чайки і Андрія Луціва, бронежилети, налітніки і наколінники Максима Перев'язка, ікона знаменитого маляра-волонтера Левка Скопа і прапорці, мальовані на Майдані його дружиною Тетяною Думан.

Історичні події Революції Гідності зафіксовані на десятках світлин, з яких на нас дивляться наші краєни, що тоді творили історію. Серед них – Богдан Матківський, заступник сотника 12 Сотні Самооборони Майдану. У лютому 2014 року комендант і керівник загонів Самооборони Майдану Андрій Парубій призначив його координатором Самооборони Майдану в Дрогобичі. Богдан Матківський став бійцем Першого добровольчого батальйону Національної Гвардії ім. С. Кульчицького, а згодом – народним депутатом Верховної Ради України по 121 виборчому округу. Експонуються його перепустки на Майдан, каски, посвідчення.

Міський голова Дрогобича Тарас Кучма був активним учасником Євромайдану, медиком Медичної сотні, керівником ГО «Дрогобицький Майдан». З початком російсько-української окупаційної війни став бійцем Національної Гвардії ім. С. Кульчицького, виконував бойові завдання як розвідник.

Експонуються його особисті речі – каска з червоним хрестом, футболка служби швидкої медичної допомоги Євромайдану.

На всю країну був відомий «лучник Майдану» Орест Каракевич, який для захисту від «беркутів» власноруч змайстрував лук і стріли. Саме через це на юнака «беркути» оголосили полювання...

Після Майдану Орест Каракевич став бійцем добровольчого батальйону «Айдар». Нині закінчує навчання – інтернатуру в Івано-Франківському медичному університеті.

Вже 30 років працює у музеї «Дрогобиччина» Левко Скоп, художник-реставратор, який став символом Революції Гідності. На Майдані Левко був із самого початку, творив там справжні обереги – ікони, які писав на дошках, збираних на Майдані (*рис. 2*). Художник розмальовував щити і каски майданівців. І нині він, митець-волонтер, пише ікони для бійців АТО, продаючи свої творіння на аукціонах, а за одержані кошти купує Воїнам камуфляжі й тепловізори.

До слова – про волонтерів. Під час Революції Гідності, а особли-

Рис. 2. Художник Лев Скоп дарує іменну ікону «Святий Богдан» Любові Вайді-Середяк – сестрі Героя Небесної Сотні Богдана Вайди, 2016 рік

во під час проведення АТО, в Дрогобичі, як і в Україні в цілому, виник потужний ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ, що вражав своєю організованістю та масштабами. На початку війни волонтери, фактично, взяли на себе функції держави щодо забезпечення як добровольчих батальйонів, так і Національної Гвардії та Збройних Сил України.

Через короткий час після створення ГО «Дрогобицький Майдан» – потужного волонтерського центру, у нашому місті виникла волонтерська спільнота «Дрогобич-SOS», а нині «Дрогобиччина SOS – допомога Армії», координатором якої став активний майданівець та громадський діяч Микола Походжай, співкоординаторами групи були Олександра Возняк, Олена Куртяк, Тарас Лужецький. Донині активними волонтерами залишаються Зенон Гавдяк, Євген Регей, Володимир Мидянка, Леся Пашко, Володимир Бараняк, Олена Давлюд з чоловіком Олексієм, Галина Коцюба, Олег Фрайт, Ростислав Божик, Роман Мисишин, Олег Яводчак, Петро Кос, Ольга Мицак, Сергій Розора, Ростислав Куртяк, Віктор Котляров та інші.

У 2014 році для допомоги добровольцям була створена волонтерська група «Дрогобич-Захід», координатором якої є Марія Головкевич. В групу входять Лілія Кобільник, Світлана Фаринович, Ірина Даньків, Богдана Огородник, Ореста Ткачук, які нині допомагають пораненим Воїнам Східного фронту. Слід відзначити також волонтерську діяльність Артура Дески, Хосе Турчика, Богдана Чайки, Юрія Томашука, Марії Кульчицької, Василя Масного, Олександра Золочевського, Богдана Чайки, Ірини Головкевич, Романи і Максима Гончаруків та невтомну мистецьку родину – Лева Скопа і Тетяну Думан, авторів мистецького проекту «Митці – Воїнам». До слова, перша волонтерська акція у Дрогобичі була зініційована на Великдень 2014 року Василем Масним, отцем-канцлером Тарасом Гарасимчуком і Марією Головкевич. Тоді в Ново-Петрівці дрогобичани відправили декілька тонн великодніх смаколиків!

Феноменом «революційно – воєнного часу» стали майданівські капелани. Владика Самбірсько – Дрогобицької Єпархії Ярослав Приріз спеціальним Декретом призначив отця Ігоря Цмоканича капеланом волонтерів Дрогобича, а трьох священників Єпархії – о. Тараса Коцюбу, о. Тараса Куспися, о. Тараса Шпеха штатними капеланами Збройних Сил України. Слід відзначити, що майже кожен священник Самбірсько-Дрогобицької Єпархії УГКЦ побував на буремному Сході, підтримуючи молитвою наших Воїнів. Донині на передову їздять капелани о. Тарас Коцюба – «Падре», о. Михайло Коліщак, о. Василь Полянко та інші наші духівники.

...Майдан переміг, і, насамперед, у свідомості українців! За людську Гідність та Європейський вибір України народ боровся 95 днів!

Її неоціненна заслуга у цій борні наших самовідданих патріотичних дрогобичан, які героїчно виходили на майданівські барикади, і трое з них – на останні...

За неофіційними даними, на Майдані загинуло близько 780 осіб, більше 300 пропали безвісти. Нині офіційна статистика «Євромайдану-SOS» налічує 121 загиблого майданівця, неофіційна – більше 1000...

20 лютого 2015 року указом Президента України затверджена пам'ятна дата – День Героїв Небесної Сотні.

Коли Вкраїну плондрував тиран,
Від «беркута» кийків стогнали люди, –
Дрогобич гідно вийшов на Майдан,
Підставивши під кулі горді груди!

І не лише вийшов, але й гідно боровся за майбутнє Нації, віддавши на вітвар Вітчизни трьох своїх кращих Синів – Олега Ушневича, Богдана Вайду, Йосипа Шілінга (*рис. 3*).

Олег Ушневич – талановитий, ерудований, працелюбний, справедливий, романтичний, національно-свідомий юнак. Народився

Дрогобичани - Герої України з удостоєнням ордена "Золота Зірка" (посмертно)

Рис. 3. Дрогобичани Богдан Вайда, Олег Ушневич, Йосип Шілінг – Герої Небесної Сотні (експозиція меморіальної кімнати)

20 червня 1982 року у м. Дрогобич. На Революцію Гідності приїхав із Португалії, де тимчасово працював. У Києві був з самого початку Майдану. 18 лютого 2014 року Олег врятував життя Олексію Воронцову із Тернополя, а 20 лютого снайперська куля на вулиці Інститутській біля Жовтневого палацу обірвала його власне життя... Похований в м. Сколе біля могили матері. На фасаді будівель, де проживав і навчався Олег Ушневич, відкрито меморіальні таблиці.

Йосип Шіллінг – національно-свідомий українець, патріот, громадський активіст, член Української Гельсинської групи; великий працелюб і надзвичайно відповідальний чоловік. Народився 14 березня 1953 року в с. Вороблевичі на Дрогобиччині. На київський Майдан їздив тричі, затримувався там надовго. Загинув від пострілу снайпера в голову біля Жовтневого палацу 20 лютого 2014 року. Похований у с. Вороблевичі. 1 червня 2014 р. у приміщенні Вороблевицької школи, де навчався Герой Небесної Сотні, відкрито меморіальну таблицю.

Богдан Вайда – громадський активіст, патріот, працелюб, людина з надактивною громадянською позицією. Богдан цікавився спортом, був знаним колекціонером, збирав світлини і автографи (мав більше 3000) спортсменів світу. Цим видом колекціонування на пострадянському просторі займалось лише двоє осіб: Богдан Вайда з України та Анто Сепп з Естонії. За популяризацію спорту в світі Президент МОК Хуан Антоніо Самаранч нагородив українця Бронзовим Олімпійським орденом.

Богдан Вайда народився 28 квітня 1965 р. в м. Стебник; проживав у с. Летня на Дрогобиччині. На Майдан приїхав 12 грудня 2013 року, увійшов до 7-ої, а згодом до 12-ої Сотні Самооборони Майдану. Загинув від пострілу снайпера в голову на вулиці Інститутській 20 лютого 2014 р. Похований у с. Летня. На фасадах будівель, де мешкав і навчався Герой Небесної Сотні, відкрито меморіальні таблиці.

Указом Президента України Роман Ушневич, Йосип Шіллінг, Богдан Вайда нагороджені званням «Герой України» з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Тривалий час у Дрогобичі працював інспектор з безпеки магістрального нафтопроводу «Дружба» **Сергій Байдовський**, а також у Дрогобицькому державному педагогічному університеті ім. Івана Франка навчався **Роман Варениця**. Обидва загинули 20 лютого 2014

року від кулі снайпера. На їхню честь в нашому місті встановлено меморіальні таблиці. Указом Президента України 104 загиблим на Майдані Гідності і Свободи у Києві, у тім числі Сергію Байдовському та Роману Варениці, присвоєно звання Героя України із нагородженням орденом Золотої Зірки (посмертно); троє іноземців – **Михайло Жизневський, Давид Кіпіані, Зураб Хурція** стали Лицарями **Ордену Небесної Сотні**.

...Нині більше чотирьох тисяч бійців «Самооборони Майдану» перебували чи й надалі перебувають на передовій, на Східному фронті, воюючи в рядах НГУ, в ЗСУ, у добровольчих батальйонах, відвоюючи у споконвічного ворога Незалежність та цілісність України. Десятки тисяч тих, що допомагали Майдану, нині воюють чи працюють для фронту, оскільки протистояння на Сході України давно переросло у масштабний військовий конфлікт, в окупаційну війну Росії проти України. З середини липня 2014 року Російська Федерація почала брати пряму участь в бойових діях проти України. Збройні сили Росії діяли і діють як з території Російської Федерації, так і безпосередньо на окупованій території України. Коли в серпні 2014 року відбулося масштабне вторгнення російських військ на територію України, то у вересні 2014 року в Мінську було підписано угоду про припинення вогню воюючими сторонами. До сьогоднішнього дня так званих «мінських угод» дотримується лише Україна. Мінські домовленості ще жодного разу не були дотримані російською стороною.

У Меморіальній кімнаті Героїв Небесної Сотні значна частина експозиції присвячена Героям Небесних Батальйонів, тим Воїнам з Дрогобиччини, що загинули у російсько-українській окупаційній війні, захищаючи суверенітет і незалежність Держави, надбання Майдану та європейський вибір України. В експозиції представлено ряд документів, особистих речей наших захисників, а також упорядковано МАРТИРОЛОГ наших краян-героїв, серед яких, зокрема:

Гулик Артур, 1983 р.н., м. Борислав. Активний учасник Революції Гідності. Боець Національної Гвардії України, солдат батальйону ім. Генерала Кульчицького. Загинув під Слов'янськом 26 червня 2014 року. Нагороджений орденом «За мужність» II ступеня (посмертно).

Борис Ігор, 1983 р.н., м. Дрогобич. Рядовий 24-ої окремої механізованої бригади. Навідник зенітного артилерійського

взводу. Загинув під Зеленопіллям (Луганщина) 11 липня 2014 року. Нагороджений орденом Б. Хмельницького III ступеня (по смертно).

Дишель Мар'ян, 1970 р.н., с. Ралівка (Самбірщина), проживав у м. Стебник. Молодший сержант 24-ої окремої механізованої бригади. Командир відділення, топогеодезист. Загинув біля с. Зеленопілля (Луганщина) 11 липня 2014 року. Нагороджений орденом Б. Хмельницького III ступеня (по смертно).

Шевчук Сергій, 1982 р.н., м. Борислав. Старший лейтенант, командир взводу 25-ої окремої повітряно-десантної бригади. Загинув під м. Макіївка (Донеччина) 17 серпня 2014 року.

Лесешак Дмитро, 1984 р.н., с. Рихтичі (Дрогобиччина). Рядовий 24-ої окремої механізованої бригади. Загинув поблизу с. Георгіївка (Луганщина) 20 серпня 2014 року. Нагороджений орденом Б. Хмельницького III ступеня (по смертно).

Габчак Іван, 1992 р.н., с. Уличне (Дрогобиччина). Лейтенант 55-ї окремої артилерійської бригади, командир взводу звукометричної розвідки. Загинув при виході з «котла» під Іловайськом (Донеччина) 25 серпня 2014 року. Нагороджений орденом Б. Хмельницького III ступеня (по смертно).

Комар Юрій, 1992 р.н., м. Дрогобич. Сержант в/ч А 1108 (Дрогобич), командир відділення. Загинув під час виконання бойового завдання 26 серпня 2014 року біля с. Георгіївка (Луганщина).

Зозуля Тарас, 1993 р.н., м. Стебник. Старший солдат 80-ої окремої аеромобільної десантної бригади, водій-електрик апаратної центру зв'язку. Загинув біля с. Георгіївка (Луганщина) 31 серпня 2014 року. Нагороджений орденом Б. Хмельницького III ступеня.

Бродяк Степан, 1985 р.н., с. Ясениця-Сільна (Дрогобиччина). Молодший сержант 80-ої окремої аеромобільної бригади. Загинув 5 вересня 2014 року у бою з ворожою диверсійною групою біля с. Цвітні Піски, ціною власного життя врятувавши побратимів. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

Ісик Іван, 1984 р.н., м. Дрогобич. Активний учасник Майдану в Києві. Рядовий батальйону територіальної оборони «Айдар». 5 вересня 2014 року біля м. Щастя (Луганщина) важко поранений, з сильними опіками потрапив у полон. 14 вересня у Луганському шпиталі Іван Ісик закатований бойовиками. Нагороджений орденом Б. Хмельницького III ступеня (по смертно).

Сирватка Михайло, 1964 р.н., м. Дрогобич. Активний учасник Майдану в Києві. Сержант, борець добровольчого батальйону. У вересні 2014 року був смертельно поранений під Горлівкою.

Дідач Ігор, 1974 р.н., м. Трускавець. Активний учасник Майдану в Києві. Старший солдат резерву I-го батальйону оперативного призначення Національної Гвардії України. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (помертвено). Помер 17 січня 2015 року від тяжких поранень, отриманих внаслідок ДТП у зоні АТО.

Яцків Петро, 1966 р.н., с. Літиня (Дрогобиччина). Старший сержант 93-ої окремої механізованої бригади. Помер у лікарні від важких поранень, отриманих у бою 20 січня 2015 року біля с. Піски (Донеччина). Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (помертвено).

Сусяк Роман, 1975 р.н., с. Меденичі (Дрогобиччина). Солдат, водій 24 окремої механізованої бригади, м. Яворів. Загинув, повертаючись з бійцями зі Сходу, 20 лютого 2015 року у ДТП біля м. Лубни на Полтавщині. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (помертвено).

Вовк Богдан, 1969 р.н., м. Дрогобич. Борець Національної Гвардії України. Загинув під час відходу з Дебальцівського «мішка» 17 лютого 2015 року. Нагороджений орденом Б. Хмельницького III ступеня (помертвено).

Марочканич Віктор, 1973 р.н., с. Верхні Гаї (Дрогобиччина). Старшина, служив у 128-ій окремій гірсько-піхотній бригаді. Помер від серцевого нападу під час виконання бойового завдання 2 червня 2015 року у с. Кримське (Луганщина).

Шіхт Андрій, 1991 р.н., м. Трускавець. Старший лейтенант. Загинув 11 грудня 2015 року у Маріуполі під час виконання бойового завдання.

Ковальов Сергій, 1962 р.н., м. Трускавець. Підполковник, мобілізований 28 січня 2015 року. Помер від серцевого нападу під час відпустки 19 березня 2016 року.

Звоздяк Роман, 1976 р.н., м. Борислав. Старший сержант, мобілізований 11 березня 2015 року. Помер від серцевого нападу вдома 2 травня 2015 року.

Глюз Віталій, 1988 р.н., м. Борислав. Мобілізований 24 липня 2015 року. Загинув під час виконання бойового завдання 10 листопада 2015 року.

Василенко Андрій, 1984 р.н., с. Гаї Верхні, рядовий ЗСУ. Мобілізований 20 травня 2014 року. Помер під час відпустки 26 жовтня 2014 року.

Москв'як Ярослав, 1984 р.н., м. Трускавець. Мобілізований 15 січня 2015 року. Помер за нез'ясованих обставин 8 березня 2015 року.

Костик Володимир, 1985 р.н., м. Стебник. Мобілізований 17 серпня 2015 року. Помер від ран у лікарні м. Дніпропетровська 19 листопада 2015 року.

Матьола Мирон, 1991 р.н., с. Літиня (Дрогобиччина). Солдат Національної Гвардії України. Загинув у м. Маріуполь 29 листопада 2015 року.

Фарима Михайло, 1970 р.н., с. Доброгостів (Дрогобиччина). Активний учасник Майдану у Києві. Учасник бойових дій АТО. Громадський діяч. Помер 26 червня 2016 року внаслідок важкої хвороби, спричиненої контузіїми на війні.

Грициняк Петро, 1985 р.н., с. Рівне (Дрогобиччина). Рядовий, служив у 72-ій гвардійській окремії механізованій бригаді. Учасник бойових дій. Помер 8 вересня 2015 року від важкої хвороби легень у Львівському шпиталі.

Юзефович Іван, 1976 р.н., с. Довге (Дрогобиччина), проживав у с. Унятичі (Дрогобиччина). Сержант, служив у 24-ій окремії механізованій бригаді. Учасник бойових дій. Помер 24 лютого 2016 року від поранень у Львівському шпиталі.

Луців Андрій, 1978 р.н., м. Борислав. Боець добровольчого батальйону «Аратта». Загинув 22 червня 2017 року біля м. Авдіївки.

Володимир Іваник, 1987 р.н., м. Стебник. Боець добровольчого батальйону «Аратта». Загинув 22 червня 2017 року біля м. Авдіївки.

Сотні, а то й тисячі бійців «війна наздоганяє» і після фронту, на мирній території, в шпиталях, навіть у власних домівках. «Посттравматичний військовий синдром» нині діагностують у кожного другого, хто ще недавно тримав в руках зброю. На Дрогобиччині, зокрема і в Дрогобичі, майже три десятки воїнів, учасників бойових дій, смерть яких «пов'язана з проходженням військової служби», – внаслідок інфарктів, інсультів, туберкульозу і навіть суїциду...

Зі Східного фронту, із зони проведення АТО (антитерористичної операції) бійці-краєни, які сьогодні воюють у ДБ ОУН, у Правому

Секторі, в «Айдарі», ЗСУ, НГУ привезли для музею ряд експонатів: прапори з автографами Воїнів, гільзи від снайперської гвинтівки Драгунова, зенітної установки «ПЗУ» (протиповітряної зенітної установки), корпус використаної 30мм освітлювальної ракети (з російським маркуванням), парашут 40мм освітлювальної ракети, кільце від т.зв. «розтяжки» – засіб запобігання передчасного вибуху в системах звукового сповіщення, мішень «грудна фігура» NB, пропуски, розпізнавальні стрічки, шеврони, камуфляжі, балаклави, захисні окуляри, методичний посібник із надання домедичної допомоги в умовах бойових дій, упаковки сухпайків НГУ, тубуси, гільзи та уламки від «градів»...

Гордістю музею є національний прапор України з підписами «кіборгів», захисників Донецького аеропорту, якого передав «кіборг» із Дрогобича Микола Шніцер-«Джиммі», також прапори добровольців-ОУНівців з автографами (рис. 4), десятки реліквій, які відтворюють славу історію України і величні подвиги тих, хто творив для нас Революцію, зберіг і відстояв Незалежність, Честь та Гідність Нації і донині продовжує безкомпромісну боротьбу за Українську Соборну Самостійну Державу!

Рис. 4. Василь Спаньчак – «Правий», замкомбата ДБ ОУН, разом із сином привезли до музею із смт. Піски, що на Донеччині, осколки від мін, тубуси, гільзи від протитанкових снарядів і прапор з підписами воїнів Добровольчого Батальйону ОУН та 93-ї ОМБр, 2015 рік

Меморіальна кімната Героїв Небесної Сотні є не лише історичною експозицією, в якій зібрані артефакти Майдану та війни, але, насамперед, є місцем вшанування пам'яті тих, хто боровся і донині бореться за Гідність, Свободу і Незалежність України. Тут проводимо уроки Національної Пам'яті, презентації тематичних книг та музичних альбомів, зустрічі з Воїнами (*ил. ба, бб*), урочисті заходи, присвячені тим, чий імена на скрижалях історії України викарбувано золотими літерами. Бо пам'ять про героїв повинна жити вічно!

Лл. ба. Вшанування пам'яті дрогобичан Богдана Вайди, Олега Ушневича, Йосипа Шіллінга за участю їхніх родин у Меморіальній кімнаті Героїв Небесної Сотні (2017 рік)

Лл. бб. Свято Героїв у Меморіальній кімнаті Героїв Небесної Сотні: члени Співки Ветеранів АТО «Дрогобиччина» та члени ГО «Чорна Сотня» Дрогобиччини (травень 2018)

Наукове видання

ВІСНИК МУЗЕЮ
«ДРОГОБИЧЧИНА»

Записки, присвячені дослідженням природи, історії
та культури Дрогобиччини

Заснований у 2018 році

Число 1

Зображення на обкладинці: Стефан Медицький. **Євангелист Матвій.**
Фрагмент монументального живопису церкви Св. Юра у Дрогобичі:
північно-східний парус нави. Дерево, темпера, стінопис;
II половина XVII ст. (зображення підготував *Матвій Пограничний*)

Логотип видання для титульної сторінки виготовив
Андрій Пограничний

Верстка, обробка ілюстрацій *Тетяни Федак*
Дизайн обкладинки *Володимира Пограничного*

Підписано до друку 24.12.2018
Формат 70x100/16. Умов. друк. арк. 26,57. Наклад 200 пр.

Видавець і виготовлювач – «Коло»

вул. Бориславська, 8, м. Дрогобич, Україна, 82100

тел./факс: (03244) 2 90 60

e-mail: koloopera@gmail.com

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 498 від 20.06.2001

2018
Число 1

Вісник музею «Дрогобиччина»

A circular wooden object, possibly a barrel head or a decorative panel, featuring a painted scene of an interior room. The scene includes a doorway on the left, a table in the foreground, and a dark area on the right. The painting is done in a simple, somewhat abstract style with visible brushstrokes and a limited color palette of browns, greys, and dark tones.